T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/484
KARAR NO : 2026/114
KARAR TR : 09/03/2026

ÖZET: Kamu gücüne dayalı idari eylem sonucu mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasıyla idareye karşı açılan tazminat davasının görüm ve çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-(b) maddesi uyarınca İDARİ YARGININ görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : M. S.
Vekili : Av. D. G.
Davalılar : 1-İçişleri Bakanlığı (Adli ve İdari Yargıda ortak)
Vekili : Av. E. K.
2- N. Ö. (Adli Yargıda)
3-C. S. (Adli Yargıda)

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, mülkiyeti Maliye Hazinesiyle müvekkili arasında dava konusu olan üzerindeki hububatın, 26/06/2016 tarihinde Polatlı Belediyesi ve Polatlı Kaymakamlığı görevlileri tarafından biçilerek, hasat edilmesi ve ürüne el konulması nedeniyle, uğranıldığı ileri sürülen zarara karşılık 100.000 TL maddi ve 25.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi istemiyle İçişleri Bakanlığına karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 5. İdare Mahkemesi 05/10/2017 tarih ve E.2017/2826, K.2017/2751 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi 07/02/2018 tarih ve E.2018/116, K.2018/106 sayılı kararı ile, istinaf isteminin reddi ile kararın onanmasına kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir.

> *"...Kamu hizmetinin yürütülmesi ile ilgisi bulunmayan, taşınmaz mülkiyetine, taşınmaz üzerindeki ürün ve müştemilatın aidiyetine ve haksız fiilden mütevellit zararların tazminine ilişkin uyuşmazlıklar özel hukuka ilişkin olup, bu tür uyuşmazlıkların adli yargı yerinde çözümleneceği tartışmasızdır.*
>
> *Olayda, meydana geldiği ileri sürülen zararın mülkiyeti çekişmeli taşınmazlar üzerinde ekili bulunan hububatın Polatlı Belediyesi ve Polatlı Kaymakamlığı görevlileri tarafından biçilerek hasat edilmesi neticesi meydana geldiği iddia edilmekte olup, uyuşmazlığın çözümü 747 ve 748 nolu parsellerin ile bu parseller üzerindeki hububatın mülkiyet bağının açıklığa kavuşturulmasına bağlıdır. Bu nedenle taşınmaz ve taşınır mülkiyetine yönelik uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı kolunda yer alan hukuk mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."*

3. Davacı vekili aynı istemle bu kez, adli yargı yerinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte C.S. ve N.Ö. isimli gerçek kişilere karşı dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

B. Adli Yargıda

4. Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/04/2022 tarih ve E.2018/211, K.2022/179 sayılı kararı ile, davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesi 21/02/2024 tarih ve E.2022/2190, K.2024/449 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun kabulüne, Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararının kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Bölge Adliye Mahkemesi kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda davanın konusu, kamusal yetki kullanılarak gerçekleştirilen idari eylem nedeniyle davacı tarafın uğradığı maddi ve manevi zararın tazminine ilişkin olduğuna göre yukarıdaki kanun maddeleri gözetilmeden, mahkemece davalılar N. Ö. ve C. S. yönünden husumet değerlendirmesi yapılmadan işin esasına girilerek karar verilmesi doğru görülmemiştir.

Şu halde mahkemece, davalı gerçek kişiler yönünden yapılacak iş; davalıların kamu görevlisi olup olmadıklarının belirlenmesi, dava konusu idari eylemin gerçekleştirilmesinde kamu görevlisi sıfatı ile olay yerinde bulunduklarının anlaşılması halinde davanın husumet nedeniyle reddedilmesi; davalıların kamu görevlisi olmadıklarının anlaşılması veya kişisel kusurlarından dolayı eldeki davanın açıldığının anlaşılması halinde işin esasına girerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile 6100 sayılı HMK.nın 353/1-a.4 maddesi gereğince ilk derece mahkemesi kararının kaldırılarak davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine, kaldırma nedenine göre sair istinaf nedenlerinin bu aşamada incelenmesine yer olmadığına dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur. ..."

5. **Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 26/06/2025 tarih ve E.2024/83, K.2025/210 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğuna ve görevli yargı merciinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Somut olayda; davacı taraf, 747 ve 748 parsel sayılı taşınmazlara ektiği ürünlerin, davalı Bakanlık tarafından zorla biçilerek alındığını ileri sürdüğüne göre uyuşmazlık, idari eylemden kaynaklanmakta olup, uyuşmazlığın görülme yeri idare mahkemeleridir. Mahkememizce, daha önce Ankara 5. İdare Mahkemesi'nin 2017/2826 E sayılı dosyasından adli yargının görevli olduğuna dair karar verildiği görülmüş, bu husus göz önüne alınarak görev hususunun çözümü amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine dair aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur.

G.D.: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-) Davada görevsizlik kararı veren idari yargının görevli olduğuna,

2-) 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi uyarınca, görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına,

3-) 2247 sayılı Kanun'un 19/son maddesi uyarınca, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 2017/2826 Esas, 2017/2751 Karar sayılı dosyasının ivedi bir şekilde gönderilmesi için yazı yazılmasına,

4-) İdare mahkemesi dosyası temin edildikten sonra gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine,

5-) Uyuşmazlık Mahkemesi kararına kadar nihai kararın ertelenmesine,

6-) Uyuşmazlık Mahkemesi kararına göre sair hususların değerlendirilmesine„..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

6. Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesince, karar kesinleşmeksizin, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca Danıştay Başsavcısının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yazılı düşünceleri istenilmiştir.

C. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

8. Danıştay Başsavcısı, uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu yönünde yazılı düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Danıştay içtihatları ve öğretide genel kabul gören tanımlamalara göre, idarî eylemler, temelinde idarî işlem olmayan idarenin kamu hukuku alanındaki her türlü faaliyeti (fizik alanında görülen iş, hareket, ameliye ve çalışmalar) veya hareketsiz kalması olup, idarenin faaliyetleri sırasında gerek iradesi dışında gerçekleşen olaylar ve gerekse bilerek ve isteyerek yapmış olduğu maddî fiiller ile hareketsiz kalması sonucunda meydana gelen bir takım fiilî durumlar idarî eylemi oluştururlar.

14/04/1973 tarihli ve E:1972/2, K:1973/10 sayılı Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu kararında idarî işlemin; idare makamlarının idare fonksiyonu ile ilgili konularda aldığı tek taraflı icraî karar olduğu, idarî fiilin ise idarenin fonksiyonu sırasındaki bir hareketini, bir olayı, bir tutumu anlattığı, bir idarî karar ve işlemle ilgisi olmayan idarî fiilin (salt maddî tasarrufun) zarara yol açması dava konusu edilebileceği gibi; bir idarî işlemin uygulanması için yapılan idarî eylemden doğan zararın da dava edilebileceği; idarî eylemden söz eden Kanun maddesinin, öncesinde, temelinde bir idarî karar veya işlem olmayan, bütünüyle, salt idarî eylem olarak ortada olan idarî faaliyet için getirilmiş bir hüküm olduğu belirtilmiştir.

Bazı durumlarda idari eylemler temelinde herhangi bir idari işlem bulunmaksızın kanunların verdiği görev kapsamında hukuki eylemler olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nitelikteki eylemlere "saf idari eylem" denilmekte olup bu gruptaki eylemlerin kaynağında da genellikle idarenin bir işlemi vardır. Ancak, bunlar idarenin iç düzeni ve işleyişiyle ilgili tasarruflar olduğundan ve idare dışındaki kişilere bildirilmediğinden yetkin anlamda idari işlem sayılmazlar. (Kazım YENİCE, Yüksel ESİN, Açıklamalı İçtihatlı Notlu İdari Yargılama Usulü, 1983, s.398).

Açık bir yolsuzluk ve hukuka aykırılıkla malûl bir idari işlemle mülkiyet hakkına veya başka bir temel bir hak veya özgürlüğe bir saldırının söz konusu olması ve bunun maddi ve fiili icra yani, icrai ve fiili ameliyeler ile uygulanması halinde fiili yol hali söz konusu olur. Bu teori, idari uyuşmazlıkların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği kuralına bir istisna teşkil etmektedir. (Gürsel KAPLAN, "İdare Hukukunun Arkaik ve Anakronik Bir Kurumu: Fiili Yol", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,C.XI, S.1-2, 2007, s.887)

Fiili yol, idarenin icraya taalluk eden maddi faaliyet ve hareketleri sırasında ağır bir surette usulsüz hareketleriyle, diğer bir tabirle, usul dışı sayılacak maddi fiil ve hareketleriyle ferdin mülkiyet hakkına veya amme hürriyetine tecavüz etmesidir. (Sıddık Sami ONAR, İdare Hukukunun Umumî Esasları 1966, C.3, s.1668)

Fiili yol şöyle özetlenebilir: 1) Ortada, idarenin maddî olarak yerine getirilen bir etkinliği olmalıdır. 2) Öz ya da yöntem açısından yapılan hukuka aykırılık, açık ve ağır olmalıdır. 3)İdarenin etkinliği, ya mülkiyet hakkına ya da kamu özgürlüklerine bir saldırı niteliğinde olmalıdır. (Turgut TAN, İdare Hukuku, 2014, s.708)

Bilimsel ve yargısal içtihatlara göre idarenin görevini yerine getirirken gerçekleşen olay, hareket veya tutumun haksız fiil (fiili yol) olarak nitelenecek derecede sakat olması ya da suç teşkil eden veya kullanılması yasak bir usule idarece başvurulması halinde idarenin eylemi, bariz şekilde "idarî eylem" özelliğini kaybettiğinden, haksız fiil sayılır ve bu fiil nedeniyle oluştuğu iddia edilen zarar, borçlar hukuku kapsamında değerlendirilmek suretiyle yargılama adlî yargı merciince yapılarak idarenin sorumluluğu belirlenir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

Uyuşmazlık, Ankara İli, Polatlı İlçesi, Ömerler Mahallesi sınırları içinde Mera, Hazine, Harmanyeri gibi kamu alanlarını sürerek Mehmet Sarı ve oğulları H. S. , Ş. S. ve A. S. tarafından tecavüzde bulunduğu hususlarında 24/11/2025 tarihinde yapılan tespit üzerine başvurulan Polatlı Kaymakamlığı tarafından, ihtilaf konusu yerlerde 3091 sayılı Kanun gereği yapılan soruşturma sonucunda, görülmekte olan davanın da konusunu oluşturan taşınmazlara da ekin ekmek suretiyle anılan kişilerin tecavüzde bulunduklarının fen memurunun paftayı zemine uygulaması ve dinlenen tanık beyanlarından anlaşıldığından bahisle aynı Kanun'un 2. maddesi gereğince tecavüz ve müdahalenin meni ile infaz memuru marifetiyle infaz edilerek mera tahsisli yerlerin Polatlı Belediye Başkanlığı'na, Hazineye ait yerlerin ise İlçe Malmüdürlüğü'ne teslim edilmesi yolunda verilen 14/12/2015 tarihli, 17 sayılı karar gereğince teslim edilen taşınmaz üzerinde bulunan ürünün ilgili idareler tarafından 27/06/2016 tarihinde hasat edilmesi ve el konulması nedeniyle davacının uğradığını öne sürdüğü maddi ve manevi zarardan kaynaklanmaktadır.

Polatlı Kaymakamlığı tarafından 3091 sayılı Kanuna göre yapılan soruşturma sonucunda, Mera, Hazine, Harmanyeri gibi kamu alanlarının sürülerek ekilmek suretiyle tecavüzde bulunulduğunun anlaşıldığından bahisle aynı Kanun'un 2. maddesi gereğince tecavüz ve müdahalenin meni yolunda verilen 14/12/2015 tarihli, 17 sayılı kararı gereğince, taşınmazlardan mera tahsisli yerlerin Polatlı Belediye Başkanlığı'na, Hazineye ait yerlerin İlçe Malmüdürlüğü'ne teslim edilip, müdahalenin meni kararının uygulanmasına dönük olarak 27/06/2016 tarihinde taşınmazların üzerindeki ürünlerin hasat edilerek satılması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zarar; kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında mevzuat ile tanınan yetki ve sorumluluklar kapsamında, idare işlevine ilişkin olarak idarece kamu gücü kullanılmak suretiyle tek yanlı irade beyanı ile 3091 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen işlemin uygulanmasına dönük olarak gerçekleştirilen idarenin eyleminden kaynaklanmaktadır.

Bu itibarla, 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun'un 2. maddesi gereğince tecavüz ve müdahalenin meni yolunda Kaymakamlık tarafından verilen kararın kamu gücü kullanılarak infaz edilmesi ve taşınmazların üzerindeki ürünlerin hasat edilmesi sonucu uğranıldığı öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü idarî yargı yerine ait bulunmaktadır..."

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu yönünde yazılı düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"Davacı Mehmet Sarı tarafından, mülkiyeti dava konusu olan Ankara ili, Polatlı ilçesi, Ömerler Mahallesi, 747 ve 748 parsel sayılı taşınmazlar üzerinde ekili bulunan hububatın 26.06.2016 tarihinde Polatlı Belediye Başkanlığı ve Polatlı Kaymakamlığı görevlileri tarafından biçilerek hasat edilmesi ve ürünlere el konulması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zarara karşılık 100.000,00 TL maddi, 25.000,00 TL manevi tazminatın ödenmesi istemiyle İçişleri Bakanlığına karşı idari yargıda açılan davanın, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 05.10.2017 tarihli ve 2017/2826 Esas, 2017/2751 Karar sayılı kesinleşen kararıyla, zararın mülkiyeti çekişmeli taşınmazlar üzerinde bulunan hububatın biçilerek hasat edilmesi sonucu meydana geldiğinin ileri sürüldüğü, uyuşmazlığın çözümünün 747 ve 748 parsel sayılı taşınmazlar ile bu taşınmazlar üzerindeki hububatın mülkiyet bağının açıklığa kavuşturulmasına bağlı olması nedeniyle, taşınır ve taşınmaz mülkiyetine yönelik uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar verildiği, aynı istemle adli yargıda açılan davada, Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26.06.2025 tarihli ve 2024/83 E., 2025/210 K. sayılı kararıyla, idari eylemden kaynaklanan uyuşmazlığın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi nedeniyle, görüş ve düşünce bildirilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı tarafından gönderilen 2025/484 E. sayılı dosya incelendi.

Bilindiği gibi, Anayasa'nın 125. maddesinde, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

doğan zararları ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmış, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasında; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları; idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ile tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar, idari dava türleri olarak sayılmıştır.

İdare, kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Tam yargı davalarında, öncelikle zarara yol açtığı öne sürülen idari işlem veya eylemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi esas alındığından, olayın oluşumu ve zararın niteliği sorumluluk ilkelerinin uygulanıp uygulanmayacağının incelenmesi, tazminata hükmedilirken de sorumluluk sebebinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde; "Bu Kanun; gerçek veya tüzelkişilerin zilyed bulunduğu taşınmaz mallarla kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşları veya bunlar tarafından idare olunan veya Devlete ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerin, idari makamlar tarafından önlenmesi suretiyle tasarrufa ilişkin güvenliği ve kamu düzenini sağlar." hükmüne, 2. maddesinde; "Taşınmaz mallara tecavüz veya müdahale edilmesi halinde; taşınmaz mal merkez ilçe sınırları içinde ise, il valisi veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde ise kaymakamlar tarafından bu tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilir ve taşınmaz mal yerinde zilyedine teslim edilir." hükmüne, 9. maddesinde ise; "Tecavüz veya müdahalenin önlenmesi hakkındaki kararlar, karar vermeye yetkili amirce görevlendirilecek infaz memuru tarafından, taşınmaz malın yerinde ve o andaki durumu ile zilyedine, tüzelkişiliğe veya kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşlarına teslim edilmesi suretiyle yerine getirilir. Karar gereğinin, kararın infaz memuruna geldiği tarihten itibaren en geç 5 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur. Karar vermeye yetkili makamın gerekli göreceği durumlarda, infaz memuruna teknik yönden yardımcı olmak üzere yeteri kadar memur görevlendirilir. Mahallin en büyük mülki idare amirinin yazılı emri ile güvenlik kuvvetlerince, gerek soruşturma, gerekse kararın yerine getirilmesi sırasında mahallinde, gerekli önlemler alınır." hükmüne yer verilmiştir.

İdare, kamu hizmetlerinin yürütülmesi sırasında kişilere verdiği zararları tazminle sorumlu olup, tazmini istenilen zararın idari eylem ve işlerden doğması hâlinde bu zararlar idari yargıda açılacak tam yargı davası ile istenebilir. Buna karşılık; idari usul ve esaslar dışında idarece yapılan eylemler, haksız fiil niteliğindedir. İdarilik karakteri taşımayan bu eylemlerden dolayı, ancak adli yargıda dava açılması mümkündür. İdarenin bir kamu hukuku kuralına, yasa, tüzük, yönetmelik gibi bir kural işlem veya bir idari işleme ya da bir yargı yeri kararına dayanmadan kendiliğinden haksız fiil niteliğinde eylemde bulunması mahkeme içtihatları ve doktrinde "fiiliyol" olarak nitelendirilmekte ve idarilik karakteri taşımayan bu eylemlerden dolayı idarenin alelade bir fert durumuna geleceği, özel hukuk hükümlerine göre çözümlenmesi gereken uyuşmazlıklara yol açılacağı kabul edilmektedir.

Diğer taraftan, idarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda hizmet kusuru, özel hukuktaki anlamından uzaklaşarak nesnelleşen, anonim bir niteliğe sahip, bağımsız karakteri olan bir kusurdur. Hizmet kusurundan dolayı sorumluluk, idarenin sorumluluğunun doğrudan ve asli nedenini oluşturmaktadır.

Kamu görevlilerinin hizmetin yürütülmesi sırasındaki kusurlu eylemleri, idare

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

yönünden nesnel nitelik taşıyan hizmet kusurunu oluşturmakta, bunun yargısal denetimi ise, kamu hizmetlerinin işleyişinin ve gereklerinin değerlendirilmesinde uzman olan idari yargı yerine ait bulunmaktadır.

Somut olayda davaya konu eylemin, dava konusu taşınmazlarla ilgili olarak 3091 sayılı Kanun uyarınca yapılan inceleme sonucu bu taşınmazlara vaki tecavüzün 3091 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca meni ile infaz memuru marifetiyle mera tahsisli yerlerin Polatlı Belediye Başkanlığına, Hâzineye ait yerlerin ise Polatlı İlçe Mal Müdürlüğüne teslimine ilişkin Polatlı Kaymakamlığının 14.12.2015 tarihli ve 17 sayılı kararının yerine getirilmesi sırasında gerçekleşmesi ve eylemin fiili yol olarak nitelendirilebilecek unsurları içermemesi nedeniyle haksız fiil olarak kabul edilmesi mümkün görülmemektedir.

Bu durumda, davacının talebi irdelendiğinde; tazminat istemine konu edilen olayın haksız fiil olarak nitelendirilemeyeceği, meselenin çözümü için kamu hizmetini yürütmekle yükümlü kılınan davalı idarenin, kamu hizmetini yöntemine ve hukuk kurallarına uygun olarak yürütüp yürütmediğinin ve sorumluluğun hizmet kusurundan kaynaklanıp kaynaklanmadığının belirlenmesine ihtiyaç duyulduğu, adli yargı yerinde çözüme kavuşabilecek bir tazminat istemine ilişkin bir uyuşmazlık bulunmadığı, bu sebeple, idarenin yürütmekle zorunlu olduğu bir kamu hizmetinin yerine getirilmesinden kaynaklanan ve tam yargı davası niteliği taşıyan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu nedenle, Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun kabulüyle, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 05.10.2017 tarihli ve 2017/2826 E., 2017/2751 K. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir.

Gereği takdirlerinize sunulur."

III. İLGİLİ HUKUK

10. Anayasa'nın *"Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi ile aynı maddenin son fıkrası şöyledir:

"İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.
(...)
İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

11. Anayasa'nın *"Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturulmasında güvence"* başlıklı 129. maddesinin 5. fıkrası şöyledir:

"Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir."

12. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"Kişilerin uğradıkları zararlar"* başlıklı 13. maddesinin değişik birinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 12/5/1982 - 2670/6 md.)
(Değişik birinci fıkra: 6/6/1990 - 3657/1 md.) Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır."

13. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri şöyledir:

> *"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*
> *a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
> *b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*
> *..."*

14. 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun'un *"Görev"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

> *"Taşınmaz mallara tecavüz veya müdahale edilmesi halinde; taşınmaz mal merkez ilçe sınırları içinde ise, il valisi veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde ise kaymakamlar tarafından bu tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilir ve taşınmaz mal yerinde zilyedine teslim edilir."*

15. 3091 sayılı Kanun'un *"Kararın uygulanması ve güvenlik kuvvetlerinin görevi"* başlıklı 9. maddesi şöyledir:

> *"Tecavüz veya müdahalenin önlenmesi hakkındaki kararlar, karar vermeye yetkili amirce görevlendirilecek infaz memuru tarafından, taşınmaz malın yerinde ve o andaki durumu ile zilyedine, tüzelkişiliğe veya kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşlarına teslim edilmesi suretiyle yerine getirilir.*
> *Karar gereğinin, kararın infaz memuruna geldiği tarihten itibaren en geç 5 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur.*
> *Karar vermeye yetkili makamın gerekli göreceği durumlarda, infaz memuruna teknik yönden yardımcı olmak üzere yeteri kadar memur görevlendirilir.*
> *Mahallin en büyük mülki idare amirinin yazılı emri ile güvenlik kuvvetlerince, gerek soruşturma, gerekse kararın yerine getirilmesi sırasında mahallinde, gerekli önlemler alınır.."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 09/03/2026 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

17. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

18. Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir..." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

19. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

20. Olayda, adli yargı yerince, davanın görevsizlik nedeniyle reddi kararı verilip karar numarası alındıktan sonra, karar kesinleşmeksizin ayrıca görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına da karar verilmiştir.

21. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uyulmamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, adli yargı yerince re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek usul ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelemesi

22. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

23. Dava, davacının zilyedi olduğu taşınmazlarla ilgili olarak 3091 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması suretiyle davacının taşınmazlara el atmadan men edilmesi ve infaz memuru eliyle mera tahsisli yerlerin Polatlı Belediye Başkanlığına, Hazineye ait yerlerin ise, Polatlı İlçe Mal Müdürlüğüne teslimine ilişkin olarak Polatlı Kaymakamlığının 14/12/2015 tarih ve 17 sayılı kararının yerine getirilmesi sırasında, davacı tarafından ekilen mahsulünün tarlasından Jandarma vasıtasıyla cebren biçilerek alınması ve müdahalenin meni kararının uygulanmasına dönük olarak 27/06/2016 tarihinde taşınmazların üzerindeki ürünlerin hasat

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin

edilerek satılması sonucu oluştuğu iddia edilen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

24. Somut olayda, davalı idarenin 3091 sayılı Kanun hükümlerine dayanarak, dolayısıyla *"fiilî yol"* veya *"haksız fiil"* niteliğinde sayılmayacak bir idari eylemde bulunduğu; kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında mevzuat ile tanınan yetki ve sorumluluklar kapsamında, idare işlevine ilişkin olarak idarece kamu gücü kullanılmak suretiyle tek yanlı irade beyanı ile 3091 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen işlemin uygulanmasına dönük olarak gerçekleştirilen idarenin eyleminden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

25. Belirtilen bu durum karşısında, idare aleyhine açılan davada; davalı idarenin kamu tüzel kişiliği olup, işlem ve eylemlerinin kamusal nitelik taşıdığı, bu kapsamda bünyesinde istihdam ettiği kamu görevlilerinin görevleri sırasında ve yetkilerini kullanırken kusurlu davranışta bulunup bulunmadığı, kusurlu davranışta bulunması halinde bu kusurun hizmet kusuru mu, yoksa hizmetten ayrılabilen kişisel kusur mu olup olmadığı hususunun idare hukuku esaslarına göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

26. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 5. İdare Mahkemesince verilen 05/10/2017 tarih ve E.2017/2826, K.2017/2751 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Polatlı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 5. İdare Mahkemesince verilen 05/10/2017 tarih ve E.2017/2826, K.2017/2751 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

09/03/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
YAŞAR	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 8zzNzG7 - c3LGEZi - +HB5yYN - bGleek= ile erişebilirsin